

Ruske armade se valijo proti Vz. Prusiji

RDEČA VOJSKA 60 MILJ OD PRUSKE MEJE

Vse nacijske sile v baltičkih državah ogrožene. Rusi samo 120 milj od Rige

LONDON, torek, 11. julija. — Moskva je danes zjutraj naznanila, da je Rdeča vojska večeraj napravila mogočen udar skozi 100 milj dolgo nemško fronto med Vilno in Dvinsk, medtem ko so druge sovjetske armade nevdružno prodirale proti velikima poljskima mestoma Brest-Litovsk in Bjalostok. Eno poročilo pravi, da stoji Rusi samo še 60 milj od vzhodno-pruske meje.

Velikanske nemške izgube

Posebno poročilo, ki je bilo objavljeno v Moskvi po objavi rednega komunikeja pravi, da Rusi vztrajno prodirajo na celi bojni črti od latvijske meje pa do Prijetskega barja v južni Poljski, in zadajo Nemcem velike izgube.

Tekom zadnjih 24 ur so Rusi med Kovnom, bivšim glavnim mestom Litvinske, in Dvinskom napredovali 28 milj in se nahajajo na dotičnem sektorju samo 120 milj od Rige, važne luke ob Baltičkem morju.

Ves Baltik ogrožen

To pomeni, da so ogrožene vse Baltičske države, kjer čaka Nemce zajetje, ako se pravčasno ne umaknejo v Vzhodno Prusijo, odkoder se poroča, da civilno prebivalstvo trumoma beži v notranjost Nemčije.

Druga posledica nemškega poloma v Baltiku bo popolna izolacija Finske, ki je ostala v vojni kot satelit nacijske navzlic pritisku od strani Združenih narodov.

500 krajev osvobojenih

Rusi so tekom dneva osvobodili okrog 500 nadaljnjih naseljenih krajev.

Med njimi sta veliki prometni center Slonim, 28 milj zapadno od Baranovičev na progi, ki vodi v Bjalostok, in pa važna železniška stekalska Luni-niec v okrožju Pripjat, 30 milj vzhodno od Pinska na progi, vodeči proti Brest-Litovsk.

Vilna je od Rusov popolnoma obkoljena in Rdeče sile sedaj v mestu uničujejo zadnje ostanke nemške garnizije. Druge ruske sile so večeraj zavzele železniško postajo Landwarov, ki leži 10 milj zapadno od Vilne.

Čiščenje v okolici Minska

Moskva poroča, da se čiščenje nemških sil, ki so bile zajete v okolici Minska, nadaljuje. Večeraj je bilo tam ubitih nadaljnjih 2.000 nacijske, medtem ko jih je 3.500 padlo v ujetništvo.

Maršal Stalin je osebno naznanil padec važnih prometnih centrov Luni-niec in Slonim, katerega je zavzela prva beloruska armada pod poveljstvom maršala Rokossovskega.

Prodiranje skozi Litvinsko

Rdeče armade so večeraj napredovale 28 milj daleč skozi

Slovenec med italijanskimi vojnimi ujetniki, ki so v nedeljo obiskali Cleveland

V nedeljo je obiskalo Cleveland 30 italijanskih vojnih ujetnikov, ki se nahajajo pri službenem oddelku, ki je nastanjen na armadnem Erie Proving Grounds v Lacarne, Ohio. Bili so gostje tukajšnje italijanske naselbine na Mayfield Rd. Ujetniki, ki nosijo enake uniforme kot ameriški vojaki, razen da imajo na rokavih našiv s napisom "Italy", so izstopili na železniški postaji v Rocky Riverju, kjer sta jih čakala dva detektiva clevelandske policije in jih spremila skozi mesto v dvorano italijanske farne cerkve sv. Rožnega Venca na 12021 Mayfield Rd.

Ujetniki so stari od 19 do 35 let. To je bil njihov prvi obisk kakšnega večjega ameriškega mesta. Spremljali so jih trije ameriški oficirji, njihov italijanski poveljnik pa je bil polk. Matteo Rossi.

Na priredbo, ki se je vršila pri italijanski farni cerkvi, je šel naš rojak Anton Ipavec iz 1917 Woodlawn Ave., ki nam poroča, da je tekom razgovora z ujetniki našel primorskega Slovence, ki mu je povedal, da je Franc Resinovič, doma iz Hrepelja, postaja Možina pri St. Petru na Krasu. Povedal mu

je dalje, da se v njegovem taborišču nahaja še deset drugih Slovencev.

Resinovič je rekel, da je prišel v Cleveland največ v nadi, da tukaj pride v dotiko s svojimi rojaki Slovenci, kajti odkar je prišel v Ameriko kot vojni ujetnik, ni do nedelje govoril še z nobenim Slovincem. Resinovič ima nekeje v Clevelandu strica, ampak njegov naslov mu ni znan.

Italijanski vojni ujetniki delajo največ na farmah, je rekel Resinovič, in odkar je Italija priznana od zaveznikov kot sobojevnica, uživajo znatno mero svobode. Ne pa tako nemški vojni ujetniki, ki se nahajajo v Camp Perry. Tam ni dovoljeno iti iz taborišča in so ločeni od ujetnikov iz Italije.

Resinovič je Mr. Ipavcu obljubil, da mu bo sporočil imena ostalih Slovencev v omenjenem taborišču in mu pisal, kdaj lahko pride tja na obisk. Kadar bodo imena na razpolago, jih bo Mr. Ipavec izročil nam za priobčitev v "Enakopravnosti". Ni dvoma, da bodo tudi ostali rojaki, zlasti naši Primorci, želeli obiskati vojne ujetnike, zato pazite na nadaljna tozadevna poročila v tem listu.

Nedičeva vojska na ruski fronti

Beograjski, po nacistih kontrolirani radio javlja v svoji oddaji z dne 22. junija, da se "Srbi tudi borijo na vzhodni fronti".

Ta vest, ki ne bo razveselila nobenega poštenega Srba, kaže, da so fašisti vsi enaki, pa najsi bodo kateregakoli porekla. Danes, ko se center svetovnega fašizma, Hitlerjeva Nemčija, izvija v smrtnih krčih, pobira figure iz vseh evropskih narodov, da odgodi čas svoje končne likvidacije.

Nemške armade, ki v tem trenutku zamašajo, da zaustavijo silno zavezniško ofenzivo v Franciji, so sestavljene v veliki meri iz tujih elementov—fašistov in pustolovcev, t. j. izdajalcev zasužnje-nih evropskih narodov. Isto sliko imamo tudi v Rusiji, kjer so pustili svoje kosti razni "dobrovoljci" Franca, Horthyja, Pavelića in drugih. Toda dosedaj nismo slišali, da bi se borili proti materi Slovanstva. Sedaj pa se je dogodilo tudi to. Nedič ni smel zaostati za svojim bratom - kvizlingom Pavelićem!

V svojih strupenih napadih proti hrvaškemu narodu, so naši tukajšnji srbski fašisti vedno očitali, da je Pavelić poslal svoje ustaše, da se borijo v Rusiji, medtem ko bi Nedič niti v sanjah ne naredil kaj takega. Medtem se je na žalost naredilo tudi to, ker v bistvu ni razlike med posameznimi kvizlingi. Vsi so pripravljani služiti Hitlerju do konca, ker so njihove nacionalne države direktno odvisne od njega. Hitlerjeva smrt bo tudi konec teh začasnih in gnilih fašističnih stvorov. In kolikor slabši postaja Hitlerjev

Litvinsko in zavzele mesto Uteno, ki se nahaja 175 milj od Memela, katerega so naciji okupirali leta 1939, še vedno so napadli Poljsko.

vojaški položaj, tem večja postaja panika pri raznih kvizlingih, ker dobro čutijo, da je napočil njihov konec. Fašisti so povezani med seboj s solidarnostjo.

Zaman "Srbobran" poskuša, da kritizira demokratski izseljeniški tisk, ki piše o "fašističnih" in ne "hrvaških" pokoljih Srbov v Pavelićevi "nezavisni". Kadar bo nastopil čas obračuna, in v Jugoslaviji je že nastopil, svobodoljubni narodi Jugoslavije in drugih držav ne bodo vprašali, kdo je katere narodnosti ali vere, temveč je li bil za ljudstvo v najusodnejših dneh njegove zgodovine ali je bil izdajca, t. j. fašist. In povsod bodo fašisti morali dati odgovor za svoje zločine pred narodom. — ZOJSA.

POLJEDELSKA REFORMA NA POLJSKEM

LONDON, (O.N.A.) — V tukajšnjih poljskih krogih mnogo govore o načrtih agrarne reforme na Poljskem, o kateri se razpravlja v poljskem kabinetu. Medtem ko vse skupine soglašajo o razdelitvi nekaterih velikih posestev, vlada med svobodnimi Poljaki nesoglasje, koliko odškodnine bi veleposestniki dobili.

Mnenja so različna, in zavisi jo od posameznikovega mnenja proti levici ali desnici. Zanimivo je, da katoliške cerkev zahteva, da obdrži svojo lastnino, rekoč, da bi drugače ne mogla nadaljevati s svojim delom.

IZ BOLNIŠNICE

Poznana Mrs. Frances Rupert se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom, 19303 Shawnee Ave., kjer jo prijateljice lahko obiščejo.

Kupujte vojne bonde in vojno varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Kratke vesti

BRITSKI "LEND-LEASE" ZA ZED. DRŽAVE

WASHINGTON, 10. julija. — Zunanji ekonomski administrator Leo Crowley je danes poročal, da so ameriške trgovske ladje bile deležne od Velike Britanije popravil v vrednosti \$66.400.000 kot povračilo za ameriški "lend lease" pomoč Veliki Britaniji.

FRANCOSKI IZDAJALEC UBIT OD "TERORISTOV"

LONDON, 10. julija. — Pariški radio poroča, da so francoski "teroristi" ustrelili bivšega poslanca George Bartelmajja, ki je bil na črni listi podtalnega gibanja kot kolaboracionist z naciji.

PILULA OBTICALA V GRU—DETE UMRLO

CINCINNATI, 10. julija. — Pilula proti vročici je obticala v grlu 2-letnega Daniela Haggemayerja in povzročila otrokovo smrt. Vse prizadevanje rešilnega moštva je bilo zaman.

RAZGOVORI Z ROOSEVELTOM ZADOVOLJILI DE GAULLA

WASHINGTON, 10. julija. — Gen. Charles de Gaulle je danes izjavil, da so bili njegovi razgovori s predsednikom Rooseveltom popolnoma zadovoljivi. Izjavil je tudi, da bo Francija brez dvoma morala po vojni okupirati velik del Nemčije, vključivši Porenje. General de Gaulle je od tu odpotoval v New York.

DELO ZA RESITEV 66 RUDARJEV GRE DALJE

BELLAIRE, O., 10. julija. — Stroji za vrtnje so še vedno v operaciji v premogovniku Powhatan, kjer je bilo pretekli teden zajetih 66 mož. Ker v rudniku divja požar, je upanje, da so zajeti možje še živi, skoro docela izginito.

967 BOLNIČARK NUJNO POTREBNIH ZA VOJAKE

WASHINGTON, 10. julija. — Gen. Hines je danes izjavil, da vojaške bolnišnice, kjer se zdravijo vojni veterani, nujno potrebujejo 967 treniranih bolničark.

5 NEMSKIH VOJNIH UJETNIKOV UBEŽALO

IONIA, Mich., 10. julija. — Iz tukajšnjega taborišča za vojne ujetnike je ušlo pet nemških vojnih jtnikov. Iz nekega pisma, ki je bilo najdeno v taborišču, se sklepa, da je Nemcem pomagala zbežati neka ženska.

PISMO IZ DOMOVINE

Dr. F. J. Kern je prejel pismo, ki sta ga pisala bivša Clevelandčana Joe in Jennie Košiček iz Žužemberka. Pismo nosi poštni žig "Egipt", vsled česar je težko dognati, da-li se Košiček in žena nahajata v Sloveniji ali sta med jugoslovanskimi begunci v Egiptu. Pismo je delno cenzurirano in v njem ni drugega rečeno kot da omenjena pošljata pozdrave svojim nekdanjim znancom. Košiček je do 1. 1926 delal pri Browning Crane Co., obenem pa je bil hišnik v poslopiju St. Clair Savings and Loan Co.

Resno pomanjkanje vode v Clevelandu

Vsled silne vročine v Clevelandu, kjer že 18 dni ni padlo kaplje dežja, je župan Frank J. Lausche za danes sklical konferenco mestnih in okrajnih oblasti, kateri bo priporočal, da se prepove rabo vode za škropljenje vrtov in trave pred domovi, dokler bo trajala vodovodna kriza.

Župan je že ponovno apeliral na prebivalstvo, da naj ne trati vode s škropljenjem, ampak položaj je navzlic temu od dneva do dneva bolj resen.

Glavni mestni vodovodni inženir Thomas Shaw je večeraj poročal županu, da za 75 odstotkov pomanjkanja vode je odgovoren mestni nabavljajni komisar Frank M. Foy, ki za vodovodne naprave naroča cene in neuspešne "valves", akoravno se je od njega ponovno zahtevalo, da naroči "valves" prvovrstne kakovosti.

Resno so prizadeti vsled pomanjkanja vode prebivalci na zapadni strani mesta in okoliške občine, ki so odvisne na clevelandski vodovod.

Rev. Orlemanski bo poročal papežu o obisku pri Stalinu

VATIKANSKO MESTO, 10. julija. — Običajno dobro informirani viri so danes poročali, da bo Rev. Stanislav Orlemanski, ameriško-poljski katoliški duhovnik v teku nekaj dni obiskal papeža in mu poročal o svojem obisku pri premijeru Stalinu z ozirom na možnost ustanovitve odnošajev med Sovjetsko unijo in Vatikanom.

Kakor se poroča, da je v delovanje Rev. Orlemanskega jako zainteresiran Myron C. Tylor, osebni zastopnik predsednika Roosevelta v Vatikanu.

Iz istega vira se poroča, da je papež v zvezi s pričakovanim obiskom Rev. Orlemanskega naročil pontifikalni misiji, ki je bila formirana leta 1930 od papeža Pija X., v svrhu izboljšanja odnošajev z Rusijo, da se pripravi na obisk poljskega duhovnika iz Amerike.

Rev. Orlemanski molči

SPRINGFIELD, Mass., 10. julija. — Rev. Stanislav Orlemanski, ki je bil po povratku iz Moskve discipliniran, ni danes hotel podati nikake izjave z ozirom na poročilo iz Vatikana, da odide tja v teku nekaj dni na obisk.

POROKA

Mrs. Emma Cumprakis, 457 E. 148 St., naznanja, da se je njena hčerka Sylvia Lisjack poročila z Edwardom E. Smithom, sinom Mrs. Agnes Smith, 2526 E. 73 St. Poroka se je vršila dne 27. maja v cerkvi sv. Pavla v Birmingham, Ala., kjer se ženina nahaja v armadni avijacijski šoli. Nevesta se je po partedenskem bivanju v Alabami vrnila na dom matere. Naše čestitke!

Zed. države bodo priznale jugo. partizansko vlado

Kralj Peter je priznal maršala Tita za vrhovnega poveljnika vseh vojaških sil v Jugoslaviji, veli vest iz Alžira

LONDON, 10. julija. — Snoči je radio v Maroku na podlagi poročila z zavezniškega glavnega stana v Alžiru javil, da je jugoslovanski kralj Peter priznal maršala Tita kot vrhovnega poveljnika vseh vojaških sil v Jugoslaviji, obenem pa da bo prepustil vprašanje krone povojnemu plebiscitu.

Poročilo pravi, da je kralj s partizanskimi voditelji podpisal pakt, v katerem se je obvezal, da se ne bo skušal vrniti v Jugoslavijo, dokler ne bodo Nemci izgnani iz dežele in da se do konca vojne odgovorijo vsa druga politična vprašanja.

WASHINGTON, 10. julija. — Iz dobro informiranih diplomatskih virov se je danes zvedelo, da bodo Zedinjene države priznale novo jugoslovansko vlado v Londonu, ki sestoji iz pristašev maršala Tita, akoravno se tukajšnji jugoslovanski poslanik Konstantin Fotić protivi priznati novo vlado, niti ne mara položiti ostavke.

Združeni narodi bodo priznali novo vlado

Fotić je v svoji izjavi rekel, da ne more poslati resignacije vladi, katere ne priznava, ampak dejstvo ostane, da je kralj Peter dal šubašiču naročilo, da sestavi novo vlado in potem isto potrdil.

Pričakuje se, da bodo novo vlado priznali vsi Združeni narodi.

Fotić je v razgovoru s časnikarji dal razumeti, da utegne ostati v Washingtonu kot zastopnik takozvanega narodnega odbora v Jugoslaviji, ki sestoji iz pristašev Draže Mihajlovića, ki je bil do zadnjega časa vojni minister v kabinetu jugoslovanske zamejne vlade.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Hutchinson, Pa. — Valentin Lazar in njegova žena sta prešla drugo poročilo od vojnega departamenta, da je njun sin William v nemškem ujetništvu. Prvo se je glasilo, da je pogrešan od 25. maja.

Brooklyn, N. Y. — Dne 28. junija je umrl Mihael Majetič, star 63 let in rojen v Novih selih v Belokrajini. V Ameriko je prišel leta 1903 in je ves čas živel v Brooklynu. Zapušča ženo in tri sinove.

Milwaukee, Wis. — Civilno sta se poročila Anton Gornik in Mary Schreiner. Po poroki sta se odpeljala z letalom proti Kanadi.

Detroit. — Mary Verlič, bivša članica pevskega zbora Svobode, se nahaja že pet mesecev v bolnišnici, kjer ji ravna jo na stran raščeno nogo.

Frank Butala se je moral podvreči operaciji na slepiču.

Na dopust so prišli Charles Benedict, sin znanega gostilničarja in naprednjaka Petra Benedicta, Darwin Spolyar, sin Ludvika Spolyarja, ki se zdaj

Zavezniške sile v Franciji prodirajo na vseh sektorjih

LONDON, 11. julija. — Amerikanci in Angleži so večeraj navzlic ljutemu odporu od strani nacijske napredovali od dveh milj in pol do šest milj. Angleži so po ljutem boju zavzeli štiri trge zapadno od reke Orne, medtem ko so Amerikanci južno od la Haye napredovali šest milj.

Kot izgleda, Nemci nimajo nikake trdno ustanovljene obrambne linije, pač pa se namenjajo ustaviti ob reki Seni, okrog 65 milj vzhodno od reke Orne.

55.000 otrok izseljenih iz Londona

LONDON, 10. julija. — Nemški zračni roboti so večeraj uničili tri zgodovinske stavbe in ubili mnogo oseb. Snoči so se napadli na London: nadaljevali skoz eno uro.

Do sedaj se je iz britske prestolice izselilo že 55.000 otrok. Nocoj je odletela nad Berlin velika britska zračna sila in ga močno bombardirala. Tarča napadov so bila tudi mesta v južno-zapadni Nemčiji.

PREBIVALCI 4 ČEŠKIH VASI ODTIRANI

LONDON, 28. junija. — (O. N. A.) — Češka poročevalska služba je dobila poročilo, da so Nemci zajeli vse moško prebivalstvo štirih moravskih vasi, skupno okoli 400 mož. Podrobnosti njihove usode so poznane.

Napad je začetek nove kampanje za zadušitev partizanskega delovanja v sru "protektorata." Oddelek nemških sil in gestapovcev so naenkrat obkrožili štiri vasi in sicer, Sklene, Radenice, Bobruvka in Pikarec, zajeli so moške in jih odvedli neznan kam.

NACIJI IZGUBILI 31 GENERALOV OD JUNJA

LONDON, 8. julija. — Berlinski radio je večeraj naznanil izgubo štirih nadaljnjih generalov. Dva sta bila ubita, dva pa ujeta na ruski fronti. S tem je število ubitih in ujetih nemških generalov od junija, ko je vzplamtel vojna na treh frontah, naraslo na 31.

nahaja z družino v Los Gatosu, Cal., in Rudolf ter William Syan. Slednji je prišel iz Neaplja, Italija. Trije drugi sinovi družine Sayn so tudi v ameriški armadi.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAŠA NARODNA OSVOBODILNA BORBA IN SLOVENSKO PRIMORJE

(PARTIZANSKI TISK V SLOVENIJI)

Prost mora biti, prost moj rod,
Na svoji zemlji svoj gospod!

—SIMON GREGORČIČ

"Le vkup, le vkup uboga gmajna!"

Živimo v dobi, ko se vse staro ruši in gradi novo. Komaj so se zacelile rane iz prejšnje svetovne vojne, že smo se znašli v vrtincu novega krvavega plesa, ki pretreša ves svet. Bije se boj na življenje in smrt.

Tudi ta vojna ni prizanesla slovenskemu narodu. Vojne grozote so zdaj hujše, kot kdaj koli. Fašistične bande, ki so že mnogo let gospodovale nad našim Primorjem, so navalile se na ostale kraje naše lepe slovenske zemlje in danes pričajo kupi ožganega tramovja in kamenja mnogih slovenskih vasi o fašistični kulturi.

Slovenski narod nudi tem modernim, motoriziranim Hunom tak odpor, da ga danes obdružuje ves svet. Slovenski narod se je v tej nesreči združil okrog svoje zastave, okrašene s peterokrako zvezdo, ki je simbol resničnega bratstva vseh narodov. Slovenci smo se odločili z orožjem v roki očistiti svojo grudo fašistične kuge.

I.

"Kaj pa moj narod, moj narod, moj narod?"

—SREČKO KOSOVEL

Ko je prišel v Nemčiji na vladu Hitler, je bila njegova prva skrb, da izvede popolno organizacijo vseh sil, ki bi mogle služiti — za vojno, ki jo je ves čas pripravljala. V vseh državah je organiziral svoje pristaše v ogromno špijersko mrežo. Te organizacije v fašistični službi imenujemo "peta kolona." V Jugoslaviji je taka organizacija delovala pod imenom "Kulturbund." Jugoslovanska vlada ni niti malo zavirala delovanje "Kulturbunda."

Za polom Jugoslavije so odgovorni vsi tisti, ki so vodili njeno usodo.

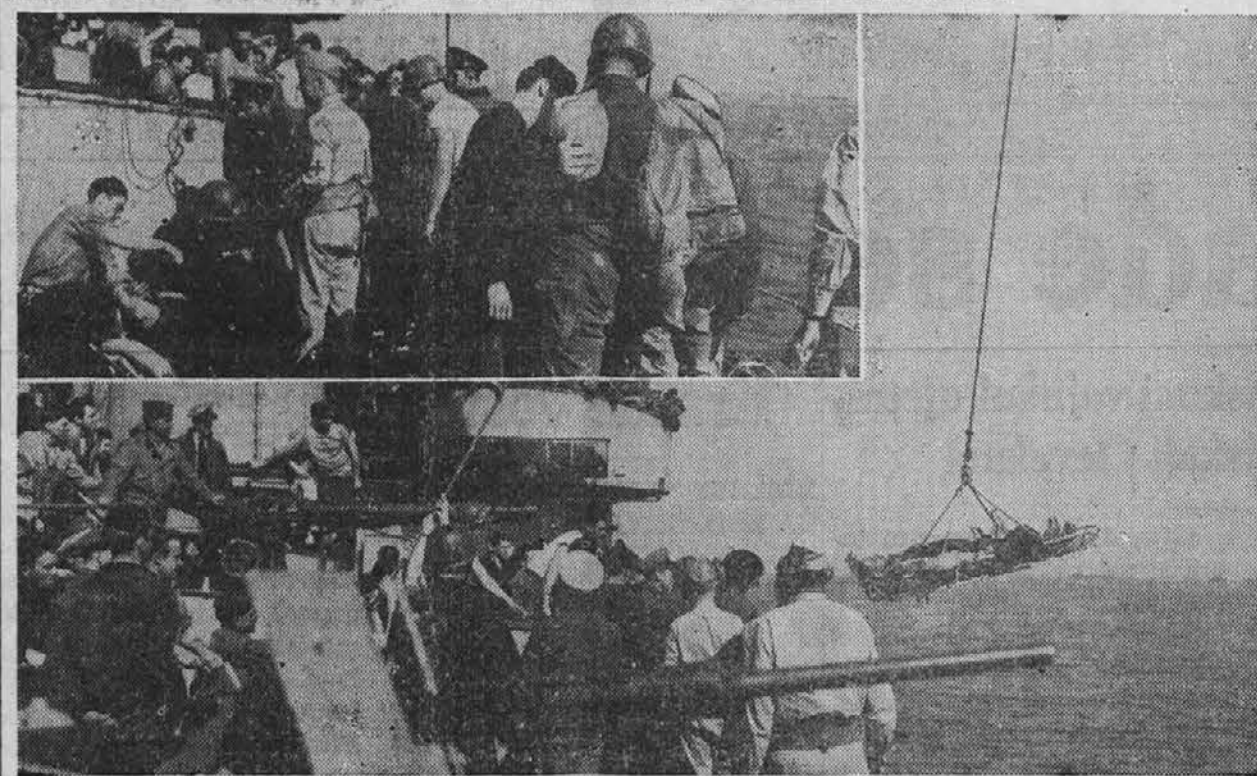
Primorski Slovenci, ki smo bili žrtev političnih kupčij in smo bili po londonskem paktu leta 1916 predani italijanskemu imperijalizmu, smo vsa leta gledali v Jugoslaviji simbol naše odrešitve. Ves čas, še bolj pa v dobi kravave fašistične tiranije, smo gojili upanje, da nas bo Jugoslavija nekoč rešila verig suženjstva. Vojna med Italijo in Jugoslavijo ni izpolnila naših nad. Tudi že prej, čim bolj se je odmikal čas, tem bolj so beograjske vlade pozabljale na naš kos zemlje. Z raznimi pogodbami, ki jih je beograjska čaršija sklepala z fašističnim Rimom, se je vladajoči režim popolnoma odrekel vsem zahtevam na naše Slovensko Primorje. Dr. Ninčić Momčilo, bivši jugoslovanski zunanji minister, je eden glavnih krivcev žalostne usode nas primorskih Slovencev. Danes je član jugoslovanskih kraljevske "vlade" v Kairu. Mi, Primorci, torej nimamo nobenega razloga navduševati se za tako vladu.

Kljub temu so narodne težnje po zedinjenju ostale na obeh straneh žive. Mnogo je bilo narodnih in kulturnih organizacij, ki so ob vsaki priliki opozarjale na razkosanost slovenske zemlje. Spominjale so se vseh žalostnih obletnic pogodb, ki so nas hotele za večno razdeliti.

Ko so prišli v Jugoslavijo na vladu fašizmu naklonjeni režimi, se je položaj teh organizacij čez noč spremenil. Začelo se je preganjanje in pozneje jim je bilo prepovedano vsakršno delovanje. Bivši ban Dravske banovine dr. Marko Natlačen, ki je že dobil svoje plačilo kot narodni izdajalec, je takrat izročil fašistični sodbi vse primorske rodoljube, ki so iskali zavetja v narodno svobodni "Jugoslaviji." Kljub vsem protestom in intervencijam so romali dr. Srebrnič in njegovi tovariši v italijanske ječe.

Po razpustu vseh isterskih in primorskih društev je vlada tudi prepovedala ves njihov tisk. Našim vladodržcem ni bila mar rešitev narodnih vprašanj niti v lastni

AMERIŠKO VOJAŠTVO DELEŽNO PRVE POMOČI NA LADJI

Zgornji del slike kaže bolniški oddelek ameriške mornarice, ki je na krovu bojne ladje nudil prvo pomoč ranjenim ameriškim rangerjem, ki so postali žrtve v ljuti bitki za teren, tekem prvih dni zavezniške invazije v Normandijo. Na spodnjem delu slike pa vidite kako se pripelje ranjence na krov ladje.

državi, tem manj so se brigali za naše Slovensko Primorje. Slovenci in Hrvatje tudi v lastni državi v Jugoslaviji niso smeli razobesiti svoje narodne zastave. To je bilo pod kaznijo prepovedano.

(Dalje prihodnjico)

UREDNIKOVA POŠTA

METROPOLSKÉ BELEŽKE

Frank Česen

Cleveland, Ohio. — Pred kratkim nas je zapustil izredno aktiven in inteligenten javni delavec, Milan Medvešek. Sprejel je službo pomožnega urednika dnevnika "Prosveta" v Chicagu. Z Milanom sem se prvič sestal na neki operni prireditvi v Slovenskem narodnem domu. Njegov simpatičen nastop, bistroumnost in nadpovprečno široko obzorje, mi je takoj ugajalo.

Ko sem se pozneje priselil iz Detroita zopet v Cleveland, me je hočeš nočeš privezal k vozu Cankarjeve ustanove, kjer smo v družbi naprednih rojakov vlekli nevaležni literarni voz, dokler nas niso razmere primorale, da smo izdajanje Cankarjevega glasnika opustili za nedoločen čas.

Clevelandске naselbine si je sploh težko predstavljati brez Milana. Delaven je bil v vseh važnih naprednih organizacijah. Ker je bil še mlad, je imel tudi ozke stike s turojno mladino. Veliko svoje energije je posvetil izletniškim prostorom (farmi) SNPJ, ki je pod njegovim vodstvom krasno uspevala.

Dalje se je pridno udeleževal pri društvu Naprej št. 5, SNPJ, pri federaciji društev SNPJ, pri dramskem društvu "Ivan Cankar", kjer se je izvežbal za dobrega igralca, pri soc. klubu št. 49, pri podružnici SANS št. 39, in pri Cankarjevi ustanovi. Pri raznih proslavah je večkrat nastopil kot govornik in vodja vsporeda. Udeleževal se je tudi na literarnem polju. Mnogo je pisal za "Cankarjev glasnik", kot tudi za Družinski koledar, Majski glas in Prosveto. Zanimive so zlasti njegove črtice o značajih in tovarne, kjer je bil upam.

V Clevelandu si je Milan pridobil veliko število prijateljev, ki ga bodo še dolgo pogrešali. Z njegovim odhodom je nastala v naši clevelandski javnosti velika vrzel, ki jo bo težko zamašiti. Res škoda, da nimamo v kritični dobi naše stagnacije več Milanov. Skoro smo nevedelji Čikažanom, da na nam ga vzeli, toda kaj hočemo; cloveški duh potrebuje spremembe, da se razgiblje in dvigne. Z Milanom je "Prosveta" nedvom-

ni pridobila dobro moč, čikaška naselbina pa izbornega družabnika. Mnogo sreče v novi službi, Milan!

Progresivne Slovenke so se na letni konferenci odločile za težko toda plemenito nalogo. Sklenile so namreč, da bodo za proslavo desetletnice svojega obstanka, zbrale sredstva za nabavo ambulance, ki se bo potem ameriškega Rdečega križa poslala hrabri osvobodilni armadi v Jugoslavijo. V to svrhu so krožki izvolili ženske, ki bodo šle od hiše do hiše in nabirale prispevke. Dalje bodo v ta namen priredili skupni krožki dne 13. avgusta velik piknik in običajni letni semenj na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., Euclid O. Krožek št. 3, bo imel pa v nedeljo dne 16. julija ravnost balinarsko tekmo s krožkom št. 1 in 2. Po tekmi se bo servirala večerja v dvorani.

Na zavedne rojake se apelira, da brez godrnjanja posežejo v žep in darujejo za ambulanco po svoji moči. Ženske se zavajo, da je delo nevaležno, to to, če hočemo ublažiti našemu narodu rane, ki mu jih je zasekal krvoločni Hitler, tedaj mora to delo nekdo izvršiti. Kdorkoli ima le količjak čuta za svobodo in lepšo bodočnost našega naroda, se bo temu klicu rad odzval.

Prosi se tudi društva in posameznike po drugih naselbinah, da skušajo nekaj prispevati v ta namen. Vsak najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Zunanje naselbine naj pošiljajo svoje prispevke na glavno tajništvo: Josie Zakrajšek, 7603 Cornelia Ave., Cleveland, Ohio.

Naprej torej za ambulančni sklad za hrabre slovenske borce!

Frank Kerže priobčuje tedensko svoje članke v Enakopravnosti. Ljudje jih čitajo z mešanimi občutki. V ogromni večini so pisani v skrajno pesimističnem tonu, kar bo najbrž znak starosti. Edino dobro besedo ima za Rusijo, toda ne iz gospodarskega, temveč iz slovniškega stališča. Politika je njemu nepotrebna navlaka ampak le "Hej Slovani". Toda tu-

ke z osvobodilno fronto, ki je edino gibanje v Jugoslaviji z geslom: "Svoboda narodu, smrt fašizmu." Sicer pa iz Keržetovih člankov itak zveni, da mu je vseeno kdo vlada v Jugoslaviji. Glede Primorja in slovenskega dela Koroške, trdi g. Kerže, da se nihče ne briga, da se ga reši v naš prid. Tudi ta je iz tre izvita. Ali ni bilo to vprašanje izrazito poudarjeno v SANSovih resolucijah? Ali ni dr. Čok napisal brošure o primorskem vprašanju in jo je SANS razposlal na pristojna mesta? Ali se ni o tem razpravljalo tudi v Washingtonu, ko je bil odbor SANSa tja poklican? G. Kerže kot zmožen častnik in dober govornik bi bolj pametno napravil, da se nam pridruži, kot pa da meče polena pod noge gibanju, za katerim stoji pretežna večina jugoslovanskih priseljencev v Ameriki.

Z zapadne strani

Cleveland, Ohio. — Društvo "Nanos" št. 264 S. N. P. J. priredi vrtno veselico v nedeljo, dne 16. julija, na prostorih Doma zapadnih Slovencev 6818 Denison Ave.

Solnce v mesecu juliju je radodarno s svojimi toplimi žarki, in ljudje ob prostem času si iščejo razvedrila in zabave v lepi naravi.

Na pikniku društva "Nanos" pa bo dosti razvedrila in zabave za vse. Poskočne komade bo igrala dobra godba. Na razpolago sta dve "aliji" za balincaje, pod senco košatega drevoja pa bomo zapeli ali pa bomo drugače postreženi, za kar bo preskrbel veselični odbor.

Na vrtno veselico so vabljeni člani društva, delavci, ki delajo za vojno produkcijo, ter vse ostalo občinstvo.

Pričetek ob 3. uri popoldne, v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Na svidenje 16. julija!

Za odbor

Ella Pultz.

SRETEN ZUJOVIĆ—CRNI:

VPRAŠANJE V LUČI ODLOČB ASNOJ-A MAKEDONIJE

(Nadaljevanje in konec.)

Kdor v tej domovinski vojni in po odločbah ASNOJ-a še postavlja vprašanje Makedonije, ta podpihuje nacionalna nasprotja in razbija napredne demokratske sile na Balkanu. To pa koristi vsem sovražnikom narodno osvobodilne borbe na Balkanu in vsem reakcionarnim in fašističnim klikom, ki se trudijo, da bi zlomili enotnost osvobodilnega in demokratskega gibanja narodov Jugoslavije.

Geslo avtonomije Makedonije ne more uspevati v narodno osvobodilnem gibanju. S tem da je vstal v narodno osvobodilno borbo in oblikoval svoje narodno-osvobodilne edince, uresničuje makedonski narod svojo samoodločbo in v oboroženi borbi proti nemškimi in bolgarskim zavojevalcem uveljavlja svojo pravico do enakopravnosti in neodvisnosti. Zato je geslo avtonomije preveč vpijoče in so ga — kakor kaže — za zdaj opustili celo njegovi lastni zagovorniki. Medtem pa so nekateri ne-fašistični in protifašistični bolgarski krogi po objavi odločb ASNOJ-a obnovili znano geslo: Makedonija Makedoncem s pojasnilom, da se je treba izogniti prepričanju med Srbi in Bolgari. Izmislijo so si geslo: Makedonija Makedoncem danes, ko je središče Balkana še v nemških rokah, kar v resnici pomeni pripravljati Nemcem še eno upravno področje. Povdarjati

takšno geslo danes, po odločbah ASNOJ-a, se pravi, cepiti od demokratske federativne Jugoslavije, ki je močna postojanka v borbi proti nemško-fašističnim sovražnikom vseh balkanskih narodov, njen organski del; se pravi širiti od Nemcev zasedeno ozemlje pod pretežno, da gre zato, da bi bila vsa Makedonija makedonska. In čim bolj se kaže, da Bolgarija zaradi nezadržnega prodiranja Rdeče armade koleba, tem bolj so Nemci širili in povdarjali to geslo.

Nemci hočejo z njim preplaviti bolgarski reakciji, ki jo prepuščajo zasedbo Makedonije, medtem ko na drugi strani hranijo v rezervi Vančo Mihajlova, ki ga bodo v trenutku, ko bi se Bolgarija poskusila odtrgati, postavili na oder kot glavnega nosilca tega gesla.

Jasno je, da danes, ko demokratski zavezniški blok v mnogem že priznava odločbe ASNOJ-a in Jugoslavijo kot federativno Jugoslavijo, v resnici podpira delo nemških imperialistov in njihovih pomagačev, ki jim je glavni namen razbiti enotnost narodov Jugoslavije v borbi proti Nemcem.

Kakor smo že rekli, ni mogoče smatrati Makedonije za po-

sebno vprašanje in tudi ne za vprašanje urejanja nekakšnih bolgarsko-jugoslovanskih odnosov, niti ne za vprašanje razmejitve.

Ne gre za to, ampak makedonski narod in njegovo pravico. To svojo pravico bo makedonski narod dosegel z organiziranim narodnim sodelovanjem v oboroženi borbi proti nemškemu zavojevalcem in njihovim hlapcem. To pravico je tudi mogoče doseči samo na ta način. Komur je ta pravica res dragocena, kdor želi kaj prispevati za njeno uresničitev, temu niso potrebne pogodbene kombinacije, njegova pot je preprosta pot vsenarodne osvobodilne borbe vsega makedonskega naroda!

Mimogrede se bomo dotaknili še enega vprašanja, ki je načelno važno za razvoj narodno osvobodilnega gibanja v Grčiji in Bolgariji, zlasti pa za zedinjenje makedonskega naroda.

Nekateri grški rodoljubi namreč mislijo, da v pogojih današnje vojne proti Nemcem ne morejo dopustiti zedinjevanja osvobodilnega gibanja Makedoncev v Grčiji z matico makedonskega naroda v Jugoslaviji, grškemu delu Makedonije pa obljublajo avtonomijo v prihodnosti.

To svoje stališče opravičujejo s tem, da bi nekateri meščanski elementi osvobodilnega gibanja v Grčiji, ki bi sicer lahko koristili pri izvajanju mobilizacije, nasprotovali narodno osvobodilnemu gibanju.

V takem stališču se za navidezno trenutno koristijo skrivajo velike načelne nepravilnosti. Grški rodoljubi ne razumejo osnovne stvari, da v bistvu vprašanja ni teritorialno odstopanje omenjenega dela makedonije, Grčiji ali Jugoslaviji. Meščanski elementi pa, ki sodelujejo v narodno osvobodilnem gibanju pod pogojem, da lahko zahtevajo makedonsko ozemlje — niso dosledni demokrati.

Grški rodoljubi ne razumejo važnosti Jugoslavije kot žarišča upora in njenega pomena za zbiranje vseh narodov v skupni osvobodilni vojni. Tudi jim ni jasno, da gre za pravice makedonskega naroda do zedinjenja v borbi proti sovražnikom vseh balkanskih narodov, za svobodo Makedonije.

Tudi v Angliji in Ameriki po drugi skupščini ASNOJ-a mnoge govore o makedonski federativni edinci v federativni Jugoslaviji in podčrtujejo dejstvo, da je stalni vir medsebojnih sporov v bivši Jugoslaviji, ki ni našel rešitve dolgo vrsto let, ušahni v manj kot triletni osvobodilni borbi. Gre za trdno enotnost in bratstvo vseh narodov Jugoslavije. Naši veliki zaveznički iz anglosovjetsko-ameriške protihitlerjevske koalicije nas prav zaradi te edinstva narodov in edinstva v borbi priznavajo za enakopravne v skupnem boju proti Hitlerju in nam vedno v večji meri pomagajo. Tako stališče velikih zavezniških držav še bolj utrjuje enotnost narodov Jugoslavije v borbi proti Nemcem in njihovim pomagačem v Srbiji in Beogradu. In prav zaradi takšnega stališča zaveznikov prihaja makedonski narod v ugoden mednarodni položaj, da si bo v okviru demokratske federativne Jugoslavije prvič ustvaril svojo narodno državo.

Vprašanje Makedonije je danes prav tako vprašanje vseh narodov Jugoslavije kakor makedonskega naroda; je naše skupno vprašanje enakopravnih narodov enotne državne celote. To daje odločbam druge skupščine ASNOJ-a zgodovinski pomen. V tem je bistvo nove Jugoslavije.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

Dora Brundova je odprla dur, in pogledala Lindo z okroglimi, porcelanasto modrimi očmi. Obraz ji je bil brezizrazen, lep; majhna, polna usta čemerno nakremžana. Na sebi je imela rožasto krilo, ki so se ga držali koščki jedi, a na okroglih prsih so ji bingljale štiri varnostne igle. Težak vonj cenenega dišega praška se je širil od nje. "Jaz sem Linda Archer," se ji je nasmešnila učiteljica. "Vaša mati mi je povedala, kje stanujete, pa sem vas sklenila obiskati."

"Oh, da, vi ste učiteljica," je odvrnila Dora. "Sedite, prosim, da se oblečem. Ves dan sem tičala pri delu. Ne morete si misliti, kako živimo tukaj. Človek nima niti časa, da bi se dostojno očečil." Glas ji je bil vreščec in kujav kakor otroški.

Ko je ženska odšla ven, se je ozrla Linda po sobi. Razen te je imela hiša le še eno sobo. Lino-leum na tleh je bil progast od umivanja. Iz železne pečke v kotlu se je nasulo sčasoma skozi mrežico precej pepela. Na oljnatem platnu, pokrivačem minuzo, so se poznali majhni madeži, podobni črnemu žvečlnemu gumiju. Po sobi je smrdelo po starih cunjah.

Dora se je mahoma vrnila iz hišne, ki so bile duri vanjo zaprte. Oblekla je bledomodro, natičkan bombazasto obleko, okrašeno z rozetami iz črnega žameta, in je bila na prvi pogled neprisiljeno lepa.

Sedla je na stol pri mizi in si podprla lice z roko.

"Kar vroče že postaja, ali ne?" je vzdihnila. "Kako vam je všeč tam gori?"

"Prav ugaja mi tam. Ljudje se mi zdijo zelo zanimivi," ji je odvrnila Linda. "Kakor mi je povedala vaša mati, sta se šele pred kratkim vrnila z možem domov?"

"Da, toda dovolj dolgo je že od tedaj. Napol mrtva sem že, tako samotno je tukaj," je potolažila. "To je menda najdolgčasnejši kraj na svetu. Nič drugega nimamo ko veter, a ta je skoraj vse leto nezdrav."

"Ali kani vaš mož ostati dolgo časa tukaj?"

"Kani? Saj ne misli na nič drugega. Nikjer drugod še ni bil ko v Nykerku, kjer sva bila zadnjih šest mesecev. Toda nič za to; samo da bi imela kdaj pa kdaj kako zabavo ali bi mogla

dobiti kako dostojno obleko, pa človeka, ki bi se včasih ozrl nanjo. Toda njemu ni mar, imam li kaj ali nič. Saj ne ve niti, kakšen klobuk se prilaga plašču te ali one barve." Oči so ji begale nezadovoljno skozi okno.

"Ali nimate otrok, gospa Brundova?"

"Ne, hvala Bogu, in si jih tudi ne želim," je odvrnila odločno Dora. "Kako krasno jopico imate, gospodična Archer. Ste jo nedvomno kupili v mestu?" Zavidno je ogledovala obleko učiteljice in si grizla z belimi zobki spodnjo ustnico.

"Da. Saj bi si jo tudi vi lahko naredili."

Dora je skomizgnila z ramami.

"Nimam šivalnega stroja, a če bi mi ga kupil, potem bi zahteval, da bi si vso obleko sama delala." Motrila je Lindo z nekakim prisiljenim občudovanjem zavidno od nog do glave. Nato je vstala in stopila k peči, iz katere je vzela glinasti lonček s kavo. Zlila je sesedlino v vedro, ki je stalo pri lijaku, ga naglo izplaknila s hladno vodo, ga zopet napolnila z vodo in ga pristavila v peč.

Z drhtečimi rokami je zajela dve veliki žlici kave in jo vsula v lonček. Vse to je napravila brez besede.

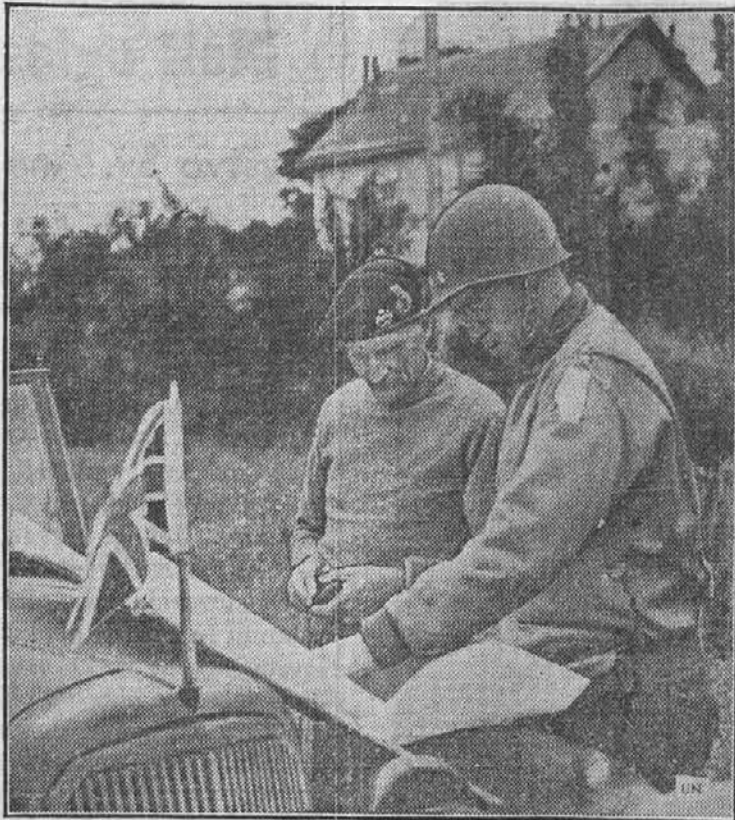
Usedla je zopet k oknu in je čakala, da bi kava zavrela. Linda jo je vprašala, kako dolgo je služila v Loyolu. Tedaj je ženska mahoma oživela.

"Šest mesecev sem preživela tam kot blaginjičarka v zajtrkovanici. To je bilo pred mojo poroko. Pri Blundellu, morda ste že bili tam?"

Linda ni bila nikoli tamkaj in Dora ji je pripovedovala dalje o tistem mestu. Kmalu je zadišalo v sobi po kavi in gospodinja je postregla Lindi s skodelico brezbarvne zavrelice, na kateri so plavalci drobci primesi. Ko sta sedeli za mizo, ji je Dora pripovedovala o fantih, ki so prihajali k Blundellu zajtrkovat in so se vsi "zateleali" vanjo. Ko je baš vzdihovala po romantičnih davnih časih, so se odprle duri in v sobo je stopil Joel Brund. Bil je težak ko vol in malone tako visok ko Fusi Aronson. Ko je zagledal učiteljico, je bil vidno v zadregi in se je napol okrenil, da bi odšel.

Dora ga je lepo poklicala. Stopil je k mizi in segel s svojo veliko, kocinasto roko Lindi v roko. Brez besede se je okrenil in

Allied Commanders in France

A HISTORIC WAR CONFERENCE is shown taking place in this picture. Britain's General Montgomery, commanding the Allied armies in Normandy, is having his first meeting on French soil with his invasion army commander, America's Lt. General Omar Bradley. They are poring over maps in a field as the American, British and Canadian troops fight their way relentlessly forward within gun-range of the scene.

odprl omaro z orodjem, ki je ko boš dirjala na konju." Linda stala pod oknom. Dora ga je se je zasmejala temu nesmislu. Nehote je povesila roko in ga pocukala za lase.

"Mar si tako ničmuren, da moraš kazati svoje lase ptičem?" mu je pomajala. "Pazi, da jih ne bi zaželeli za svoja gnezda."

Privolila je, da pojaha h Klovaczevim. Spotoma mu je pripovedovala o Dori Brundovi in njenem možu ter odsotnem Kalebju Garu.

"Spet sem slišal nekaj novega o tistem Garu," je opomnil Mark. "Eden izmed Islandcev mi je pripovedoval, da ima nekaj zoper svojo ženo in strahuje vso svojo rodbino, ki mora ostati pri hiši. Mora le biti značajan mož. Ali si še proti temu, da bi ga obiskal?"

"Ne. Toda gospa Garova se je premislila glede tvojega obiska. Očitno se boji, da ne bi tvoj prihod podpihljal Garovih otrok k uporu."

"Ubožci! Tista Judita je polnokrvna deklina. Sven Sandbo mi je pripovedoval danes o njej. Namerava jo s silo odvesti starcu iz krempljev. Tudi Sven je čeden dečko. Čudno, kako se prične človek tukaj zanimati za ljudi, ki navadno ne bi mislil nanje. Prevelika civilizacija ubija človeka." Stopala sta počasi pod sončnatim obokom sirovih borovcev in sta dospela po zaseki do jase, a za to do druge tesni, zarasle s košatim dre-novjem. Niti listič ni zatrepetal, lahna, siva megla je visela v ozračju. Lindine vlažne dlani so se ležale na vajejih; človeka bi v takem kraju bržkone komaj prišla beseda iz ust.

"Bojim se, da bo deževalo," je izpregovorila Linda in pogledala kvišku. "Ne bi bila smela priti semkaj."

"Oh, vprav tedaj bi morala priti," je popravil Mark njeno opombo.

(Nadaljevanje)

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varovalnih znakov!

BONDS OVER AMERICA

Cooperation

Near Billings, Montana, is the Polytechnic Institute with its many buildings all designed, erected and equipped by student labor, a truly cooperative institution founded in 1908.

Conquer or destroy is the theory of the Nazis and the curse of Europe. Cooperation is the theme that made our country great. Your cooperation is needed now.

Buy War Bonds and Hold Them

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl naš ljubljani soprog in dobri, skrbni oče

FRANK SIRCA

Zatisnil je svoje blage oči dne 19. junija 1944. Pogreb se je vršil dne 26. junija iz Joseph Zele in Sinovi pogrebnege zavoda v cerkev sv. Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen dne 3. novembra 1883, v Spodnjem Logatcu na Notranjskem.

V dolžnost si štejemo, da se najlepše zahvalimo vsem prijateljem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njegovi krsti. Ta dokaz vaše ljubezni napram pokojniku nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti. Zahvalo izrekamo sledečim:

Mrs. Frances Žigon in družini; Mr. in Mrs. John Krause in družini; Mr. in Mrs. Ralph Krause, Mr. in Mrs. Frank Krause, Mr. in Mrs. John Krause ml., Mr. in Mrs. Otto Rist, Mr. in Mrs. John Petrič in družini, Mr. in Mrs. Anton Petrič in družini, Mr. in Mrs. Frank Jeran, Mr. in Mrs. Steve Jablonski, Mr. Matt Pishler, Mr. in Mrs. Anton Leskovec, Mr. in Mrs. Tyewski in družini, Mr. in Mrs. Leo Kaušek in družini, Mr. in Mrs. John Cepirlo, Mr. Herbert Gietz, Mr. Joseph Kustin, Centerless Grinders Baseball Team, Production and Timekeeping Drill Press H. S. M. Broach Department, W. W. Inspection Marquette Metal Products, društvo V boj št. 53 SNPJ, in društvo Waterloo Camp WOW, in društvo V boj št. 53 SNPJ.

Našo globoko zahvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu. Hvala onim, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter vsem onim, ki so ga sprejmi na njegovi zadnji poti na mirodvor.

Hvala pogrebniemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in najboljšo vsestransko poslugo. Hvala čst. g. Tomc za opravljene cerkvene obrede. Zahvala bodi izrečena tudi sobratom-pogrebem od društev, ki so nosili krsto, kot tudi predsedniku društva V boj št. 53 SNPJ Mr. Frank Barbič in predsedniku Waterloo Camp WOW, Mr. Geo. Turek, za lepe poslovilne besede ob krsti.

Ako se je izpustilo ime katerega, ki je prispeval, prosimo odpuščenja in se mu isto najlepše zahvalimo.

Končana je Tvoja zemeljska pot, naš ljubljani soprog in oče. Odšel si tja, odkoder ni povratka. V naših srcih je bolelost in v očeh grenke solze, vsaj Te vsi bridko pogrešamo. Spominjali se Te bomo vedno z hvalnostjo in ljubeznijo v naših srcih!

Spavaj mirno — snivaj sladko!

Zalujoci ostali:

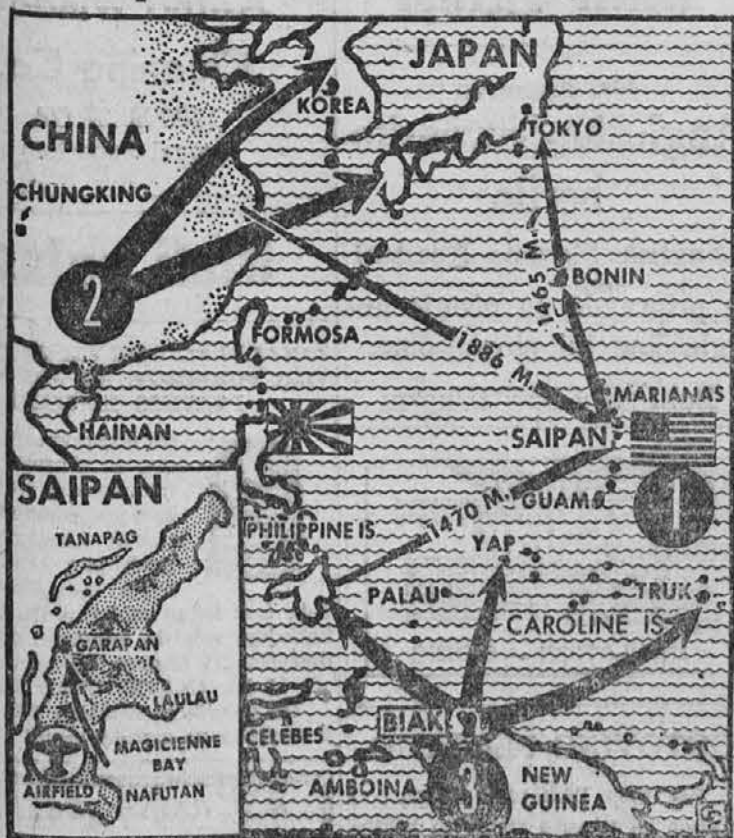
FANNIE, soproga; PHIL, WILLIAM, PVT. CONRAD M., PFC. GEORGE F., sinovi; FRANCES, poročena Tadiello, MARY, poročena Sluga, LILLIAN, hčere.

Mrs. Frances Žigon, Oakville, N. Y., Mrs. John Krause, sestri;

Mrs. Frances Kavc, sestrična; vnuki in vnukinje.

Cleveland, Ohio, dne 11. julija 1944.

Saipan New Hub in Pacific War

As the biggest naval task force in history battles for the island of Saipan (1) in the Marianas group and for Saipan's fine airfields, the importance of this particular spot—some 1465 miles from Tokyo and 1470 miles from the Philippines—becomes increasingly evident. Quite outside its proximity to the Bonins, located about 600 miles from Japan, which have just been attacked by a big carrier task force, Saipan is reported to have flat areas made to order for big land air bases.

Some already are visioning the giant Superfortresses radiating from Saipan (as arrows show), as well as from China (2) to blast Nippon's big manufacturing areas and slam at the Philippines. Presence of great naval forces there, plus other forces battering at the Bonins, indicate that the big smash is on. It is pointed out that the recent capture of Biak (3) off New Guinea provides bases for cranking at areas indicated by arrows.

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

"Nočem," odvrne Elija, "jaz moram v Pišce, da vidim še enkrat svojo ženo in otroke."

"Neumnost! Kako?"

"Čakaj!" zašepče voditelj in udari s sabljo po vratih. Pri oknu se prikaže župnik.

"Starček," zakliče Elija, "odpri hlev, daj nama konja."

"Kdo sta?"

"Dobra človeka v nesreči."

"Poberita se," odvrne župnik, "razbojnika sta."

"Duhovnik! Daj konja," zakliče Elija, "drugače ti zapaliva hišo. Nisem pogan, a Nemci nam preganjajo. Daj nama konja, hrvaška križarja sva. Vrneva ti jih, tako mi pomagaj Bog!"

Drhteč pride starček k vratom, da Eliji ključ in reče:

"Tam je hlev! Vzemita!"

"Hvala ti, duhovnik!" odvrne Elija. "Čez šest dni ti jih vrneva. Hvala ti! Rešil si življenje dvema poštenjakoma."

Visoko je stal na nebu mesec in gledal, kako dirjata v zimski noči dva človeka ob Sotli.

XXXVIII.

K vratarju mokrškega gradu je prišel tisto popoldne star frančiškanski menih in vprašal, je-li doma, gospod Stepko Gregorjane. Vrtar mu je potrdil. S počasnimi koraki je stopal srebrnoglavi starček v zgornje nadstropje, nalahko potrkal na vrata in vstopil, kakor da mu je to davno že vse znano. V mali sobi je sedel za mizo gospodar, premetajoč z nemirno roko pišma. Na nenavadni pozdrav se Stepko vzdrami.

"Hvaljen Jezus!" ga pozdravi frančiškan.

"Na veke!" odzdravi Stepko. "Kaj želiš, sveti oče?"

"Prinašam ti pozdrav, gospod Gregorjane."

"Od koga?"

"Od dveh mrtvecev."

"Mrtvecev? — —" se začudi gospodar in se dvigne na noge.

"Sedi, poslušaj," mahne z roko svolasi starček, in Stepko ga sluša. "Ti me ne poznaš, kaj ne? Jaz sem brat Bonaventura iz samostana svetega Frančiška v Zagrebu. Prej sem se imenoval drugače, imenoval sem se Ivan Babič."

"Župnik brdovski?" se dvigne Stepko ves začuden, prijemši se za naslonjalo stola.

"Da, sinko, pogodil si. Bil sem župnik brdovski. Rekli so, da sem se pregrešil, da sem dvignil kmete. Naj bo. Zaprli so me za nekaj časa v samostan, a jaz sem ostal v njem na veke, da delam pokoro za grehe. Sedaj se imenujem brat Bonaventura. Prihajam k tebi. Prinašam

ti pozdrav dveh mrtvih, od tvojega očeta Ambroža in od Matije Gubca, kmečkega kralja."

"Ne razumem te," odvrne Stepko in povesi oči.

"Razumel me boš, poslušaj! Tvoj oče je bil na smrtni postelji. Ni bilo sina, ne sinuhe, a bil sem jaz. Starček je poklical mene, svojega prijatelja, da ga tolažim v zadnjih urah njegovega življenja. Še sedaj se dobro spominjam. Ležal je v postelji, držeč blagoslovljeno svečo. Ob postelji sem klečal jaz in molil. Bilo je mirno in tiho v sobi. Komaj, da si čul dihanje. Tedaj se dvigne starček. Obraz mu je plamtel, oči so se mu iskrale. Zdelo se mi je, da vidim pred seboj svetnika. Reče mi: 'Stari moj prijatelj, služabnik božji! Poslušaj, kaj ti povem. Imam od prve žene Veronika sina, imenuje se Stepko, gotovo ga poznaš. Vroče krvi je, prevroče. — Kakor vidim, bom moral kmalu umreti, zapustiti otroke. Baltazar, mlajši sin, je slaboten, od njega ne pričakujem ne potomcev, ne slave svojega rodu. A na starejšega pazi, prosim te. Iz njega bo lahko danes ali jutri cel človek. Hudo bi mi bilo, ako bi se pogreznil v greh. Pri- like ima dovolj, slabi časi so dandanes. Tvoje oko na jga spremlja, ker tebe je navdahnili sveti Duh, tebi je očitno vsako srce. Oh, moj oče, tebi ga izročim v varstvo, in kadar se pregreši, kadar pade v največji greh, pojdi k njemu in mu zakliči: 'Stoj! Zabredel si v greh. Izpreobni se!' Vzemij njegovo srce in ga povzdigni k Bogu. Povej mu tudi to, naj se vedno zaveda, da je plemič, a naj ne pozabi, da je njegov rod iz ljudstva. Ljudstvo je naša moč, brez njega smo mi velikaši ničla, oblaki v zraku, ki jih veter goni semtertja. A mi smo krivični. Davimo, tlačimo ljudstvo, v njegovem srcu se zaredi strupen plevel — mržnja."

"Oh, nadaljuje starček s prosljnim glasom, 'prišel bo nesrečni dan, vso domovino bo poplavlila kri. Kosa ne bo kosila trave, ampak glave, kmečki cepci bo mrtvaški bat. Oh, blagor meni, mirno bom čakal v tistem grobu na glas Gospodove trobente, a moj sin bo živel. Reci mi, naj ne omadežuje duše, naj nosi srce takšno, kakršno sem ga nosil jaz, ker gospoda je list, ki zeleni, pa tudi ovane, pošteno blago, srce je cvet, ki evene neovenelo od veka do veka, ker ga nosi solza božjega očesa."

Tako je govoril tvoj oče, trdna glava se je spuščala polagoma na vzglavje, na obrazu se mu je pojavil nasmeh, žora večnega blaženstva, a jaz sem mu

Zopet na delu

V stavki, v kateri je bil prizadet vodovodni department mesta Los Angeles, je počivalo okrog 2,500 delavcev. Delavstvo se je nazaj vrnilo na svoje delo, ko je predsednik Roosevelt odredil, da se vodovodno napravo poveri armadnemu vodstvu.

prisegel, da bom storil, kar mi je naročil. Evo, danes prihajam k tebi, vpiljoči glas iz očetovega groba, prišel sem, ker si padel v največji greh, da ti zakličem: Stoj! Zabredel si v greh! Izpreobni se!"

"Jaz, da sem pal v največji greh!" prebledi Stepko in skoči proti bratu, a starček zamahne z roko in Gregorjane omahne.

"Da," nadaljuje starček. "Poslušaj strahovito dogodbo. Teden dni je od tega. Bila je ravno sobota in klečal sem v svoji sobi in molil. Tedaj pride od sodišča poslanec in mi reče, da me kliče človek, naj ga pripravim na smrt. Šel sem za njim, noseč nebeško hrano, izpreme-

njeno telo božjega Sina.

Prideva v mesto, v mračno hišo, v temno ječo. Tu je sedel na kamnu človek, vkovan na rokah in nogah s težkimi verigami. Slabo je gorela svetilka, drhteč je prasketal ogenj in jetnik je gledal srepro v svečo. Komaj vstopim, poklekne jetnik pred me in izpregovori s prekrizanimi rokami na prsih:

"Jutri, oče, bom umrl. Tako je odločil Bog. Naj bo. Slava mu, pravično bom umrl in Bog je pravičen, upam, da pridem k njemu. Oprosti mi, duhovni oče, da sem pozval tebe v tem trenutku, ko mi nudijo zadnjo krvavo čašo. Tebe sem hotel imeti pri sebi v zadnjem grenkem trenutku, ker leži moje srce pred teboj kakor odprta knjiga. Čitaj in sodi, ali sem kriv. A to srce, ki mi s svojim bitjem šteje zadnje trenutke, to srce mi šepče: Grešnik si, vsi ljudje so grešniki, a po nedolžnem izgubiš glavo, ker si iskal pravič- co, a krivica te bo ubila. Da,"

je rekel jetnik in skočil na noge, da so mu zarožljale verige, — "Bog je obdaril mojo dušo s perotmi, da poletim proti zvezdam, Bog mi je dal mehko srce, da občutim vsako solzo, vsak vzdihljaj ljudstva, iz katerega sem izšel. Ljubim to ljudstvo, ki me je rodilo, ljubim prsi, ki so me dojile, a to je moja smrt. Ko se je čaša napolnila do vrha s solzami, ko je iz vzdihljajev nastala nevihta, tedaj sem dvignil ljudstvo na svoja krila, tedaj smo dvignili pesti nad lažljivo gosposko pravič- co. Propadli smo. Ubilo nas je zaupanje, pogubilo nas je izdajstvo lastnih ljudi. Prerano smo se dvignili. Ni se prirasla mladika do stebra. A čas gre kakor večni tok, izza gostega mra- ka bodočih dni mi miglja zvez- da, rešitev mojega ljudstva. Izravnala bo večna roka vse si- nove človeštva, in kar bo ene- mu pravično, ne bo drugemu krivično."

"Le pomisli, ona dobiva ravno toliko rasijskih znamk kot me."

Mali oglasi

Društvo Sv. Ane, št. 4 S. D. Z.

Predsednica, Julija Brezovar, 1173 E. 60 St.; podpredsednica, Jennie Stanonik; tajnica, Mary Bradač, 1153 E. 167 St.; zapisnikarica, Genovefa Zupan; blagajničarka, Josephine Orazem, 6326 Carl Ave.; rediteljica, Mary Pristov; nadzornice, Anna Erbežnik, Jennie Suvak, Rose L. Eršte. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki v Clevelandu in bližnji okolici. Društvene seje so vsako drugo sredo v mesecu. Začetek ob 8. uri zvečer v Slov. nar. domu, 6417 St. Clair Ave., soba št. 1.

Društvo Ložka dolina

Odbor za leto 1944: Predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpredsednik Jernej Krašovec; tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE. 9183; zapisnikar in blagajnik John J. Leskovec, 13716 Darley Ave. Nadzorni odbor: John Lokar, Charles Koman in John Mlakar.

Popravimo radio aparate

na domu ali avtomobilski in kombinacijske, ter druge električne predmete.

Buckeye Radio Service Co.
9405 Buckeye Rd. SW. 0086
Steve Nagy, Mgr.

POPRAVIMO

vse električne predmete v vašem domu. Tovarniško prenovljenje. Popravljamo vse vrste pralne stroje in čistilce za preproge. Kupujemo in prodajamo rabljene predmete.

Household Appliances Co.
8508 HOUGH AVE. — CE. 8899

Frank Pedder Auto Sales

Rabljene avte se kupuje in prodaja
11702 EUCLID AVE.
GA. 0322

VELIKO CENEJE

je če si sama naredite obleko iz bombažnega, rayon ali volnenega blaga, ki ga lahko po zelo zmerni ceni kupite v

Wolf's Bargain Store
6908 SUPERIOR AVE.

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvotno delo.

Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

POHIŠTVO

za družabno sobo; moha ali frizza; vsakovrstno pohištvo, moderno in perijodno; modroci, itd. Plačajte nekaj takoj, ostalo kadar želite.

LOUIS FURNITURE CO.
12914 Union Ave. Cleveland, Ohio

The Union Poultry Market

Ziva in očistena perutnina
Prodajamo na debelo in drobno
Posebnost za ohcete, zabave in restavracije
11709 UNION AVE.

V EUCLIDU

hiša za 2 družini, 4 sobe spodaj, 3 sobe zgoraj; ter hiša za eno družino, 4 sobe, na loti 75x165; nekaj sadnih dreves. Za hitro prodajo je cena za vse skupaj \$7,000. Pokličite

JOHN KNIFIC

740 E. 185 St.
nasproti Muskoka Ave.
IV. 7540 ali KE. 0288

"Just asking for them seems to touch off a spring in Mr. Gudzel!"

Za delavce

POMIVAČI STEN

in

ČISTILCI OKEN

Izkušeni ali neizkušeni
Stalno delo. Dobra plača od ure
Čas in pol preko 40 ur
Zglasite se dnevno od 9. do 10. zj.

Aetna Window

Cleaning Co.

1430 E. 27 ST.
(vogal Superior)

Lathe operatorji in

vajenci

Inšpektorji

Plača od komada 52 ur tedensko

STROJNI OPERATORJI IN

VAJENCI

PREKLADALCI

TEŽAKI

Plača od ure in od komada

OHIO PISTON

5340 Hamilton

SLUŽBE Z IZBOR-

NIM ZASLUŽKOM

sedaj na razpolago

Producirajo 100% vojni produkt

Potrebuje se moške za

SET UP, HEAT TREATERS,

TOOL-BIT GRINDERS

SHOT BLAST OPERATORJE

Zenske

Lathe operatorice, inšpektorice,

packers

Pokličite IV. 3800

Geometric Stamping Co.

1111 E. 200 St.

Euclid, O.

VICTORY TOVARNA

Mali oglasi

Dr. Kernovo

Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader)

je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine.

Dobi se v naši tiskarni

GOTOVINO PLAČAMO

za vaš rabljen avto, ne glede na njegovo stanje in izdelka

AVENUE MOTOR SALES
7202 UNION AVE., Broadway 0680

AKO POTREBUJETE DOBRA zdravila proti zapeki, poskusite naša. 98c; proti naduhi \$1.25; za želodec \$1.25 za revmatizem \$1.50.

Eclair Drug Co.

7600 ST. CLAIR AVE.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znamk!

Za delavce

LATHE DELAVCI
SHAPER DELAVCI
POPRAVLJALCI STROJEV
TOOL MAKERS
SET UP DELAVCI
New Britain, Thread Mill,
Punch Press
TOOL GRINDERS
TIP GRINDERS
LINE POMOČNIKI
CHIP PULLERS
YARDMAN
(Pomožni pred-delavec)
DRAW PRESS
DEGREASERS, DIPPERS

Ponočni in dnevni šift
100% vojno delo
Plača od ure, overtime in plača od komada

10 urni šifti, 6 dni v tednu
Sigurna povojna bodočnost z 60-letno firmo

Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 E. 49 St. (od St. Clair)

MOŠKE IN ŽENSKO

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Zenske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

1256 W. 74 St.

National Carbon

Co., Inc.

MOŠKI IN FANTJE

16 do 60 let za

pomivanje sten

in

čiščenje stropov

Izkušnja ni potrebna

Stalno delo. Dobra plača od ure

Čas in pol preko 40 ur

Zglasite se dnevno med 9. in 10. uro zj.

Aetna Window

Cleaning Co.

1430 E. 27 ST.

(vogal Superior)

Mali oglasi

ZAKAJ BI PLACALI VEČ ZA POPRAVILA FORNEZOV, KO JIH MI NAPRAVIMO ZA MANJ

MI upostavimo, popravimo, in skistimo z vaku- mo, parne kotle in ther- mostate kontrole, po predloženih cenah. Pri novih fornezih nudimo dobo tret let za odplačevanje, brez takojšnjega vplačila. Pregledni proračuni brezplačni. V biznesu v Clevelandu smo že 17 let. GLAVNI URAD HE 7496

Ob večerih in nedeljah GL 5491

Podružnica na zapadni strani MA 6335

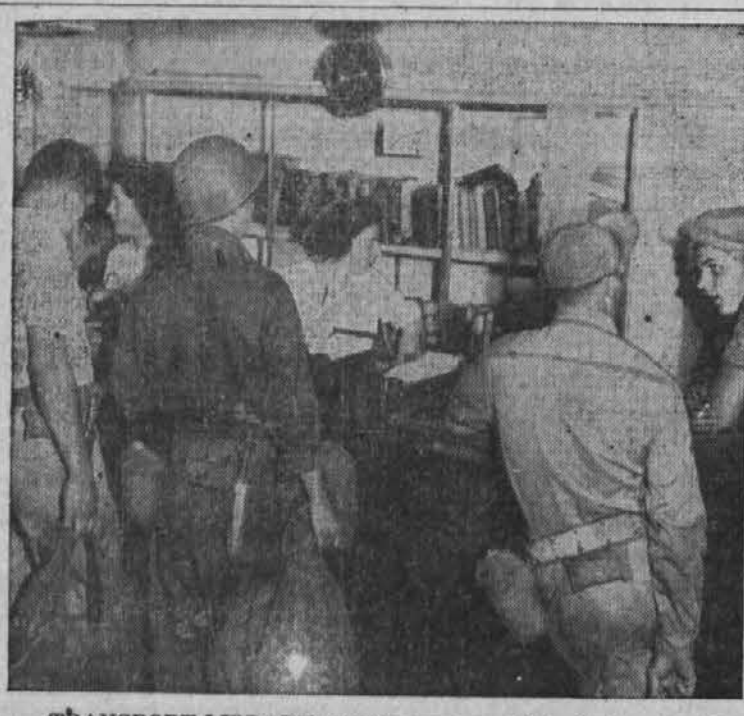
B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Proda

ali zamenja se zidano hišo za 6 družin; vsako stanovanje ima 6 sob. Najemnina znaša \$200 mesečno. Na St. Clair in E. 92 St. Za podrobnosti pokličite YE-6026.

TRANSPORT LIBRARY provides troops with books for diversion on the long trip overseas. Two Red Cross girls, Peggy Galletts and Mary Wells, en route for overseas work, double as librarians, seeking out books requested by the men.